

Verklaring van de Kashag over de vierenzestigste herdenkingsdag van de Tibetaanse Nationale Opstand Dag

**Dit is een onofficiële Nederlandse vertaling van de in het Tibetaans uitgegeven verklaring. Indien er enig verschil is tussen deze en het Tibetaanse origineel, gelieve de laatste als gezaghebbend en definitief te beschouwen. U kunt de hele tekst (EN) lezen op de website van het [Central Tibetan Administration](#).*

Vandaag is het vierenzestig jaar geleden dat de Tibetaanse volksopstand tegen de Chinese bezetting in 1959 plaatsvond, vierendertig jaar geleden dat de Volksrepubliek China in 1989 de eerste krijgswet instelde na drie opeenvolgende jaarlijkse massaprotesten in de Tibetaanse hoofdstad Lhasa, en vijftien jaar geleden dat in 2008 in drie traditionele provincies van Tibet vreedzame protesten plaatsvonden. Bij deze plechtige gelegenheid herdenken wij onze landgenoten die hun leven hebben gegeven voor de zaak. Wij zijn solidair met hun familieleden en met hen die nog steeds lijden onder de onderdrukking door de Chinese bezetting.

Wij heten de hoge gasten van harte welkom, bestaande uit vier leden van de Europese parlementaire delegatie onder leiding van de heer Mikuláš Peksa, een dertien leden tellende parlementaire delegatie van Mexico onder leiding van de heer Salvador Caro Cabrera, lid van Tibet Support Groups, de heer Arunas Valinskas, lid van het parlement van Litouwen, en de heer Damon Wilson, voorzitter van National Endowment for Democracy. Wij danken hen van ganser harte voor hun komst naar deze gedenkwaardige gebeurtenis als gebaar van hun politieke steun voor het Tibetaanse volk.

Vierenzestig jaar geleden, op deze dag, werd Zijne Heiligheid de 14e Dalai Lama uitgenodigd voor een theatervoorstelling in het Chinese militaire hoofdkwartier in Lhasa. Tegen de traditie in moest Zijne Heiligheid de show bijwonen, gepaard met een beperkt aantal ongewapende bewakers. Toen deze informatie het Tibetaanse volk bereikte, kwam het in opstand om Zijne Heiligheid de Dalai Lama te verzoeken de show niet bij te wonen en te protesteren tegen het repressieve beleid van de Chinese regering in Tibet. De opstand brak uit terwijl de herinneringen aan de zogenaamde democratische hervormingen die enkele jaren geleden in Kham en Amdo werden opgelegd nog levendig waren. De Tibetanen werden onderworpen aan een gelijktijdige landhervorming en een coöperatief systeem door hun land, vee en productiemiddelen in beslag te nemen in naam van de collectivisering en door de belastingen te verhogen. In naam van de religieuze hervorming werden monniken en nonnen gedwongen zich te ontkleden en werden kloosters gesloopt. Toen de Tibetanen protesteerden, werden lama's en lekenleiders door middel van misleiding gevangen gezet. Tibetanen werden afgeslacht en onderdrukt door hen als bandieten en rebellen te bestempelen. De Tibetanen waren er ook getuige van hoe de Volksrepubliek China en het Chinese leiderschap in Tibet, gedurende ongeveer acht jaar, de voorwaarden van het 17-puntenakkoord schaamteloos schonden en vrijwillig programma's uitvoerden zonder het Tibetaanse volk te raadplegen.

De Tibetaanse Nationale Opstand heeft het bezoek van Zijne Heiligheid de Dalai Lama en andere Tibetaanse spirituele en politieke leiders aan het Chinese legerkamp afgewend en daarmee het lot van het Tibetaanse volk gekeerd. Bewaakt door Tibetaanse goden en orakels en geëscorteerd door soldaten van het nationale leger en het Chushi Gangdruk Defenders of the Faith Volunteer Army, baande Zijne

Heiligheid de Dalai Lama samen met ministers van de Kashag veilig hun weg naar ballingschap in vrijheid, gevolgd door zo'n 80.000 Tibetanen, waaronder Tibetaanse regeringsfunctionarissen. Sindsdien heeft het voor de Tibetanen een onwrikbare basis gelegd voor hun geest en moed om zich te verzetten tegen elke poging van de Chinese regering om de Tibetaanse nationale identiteit uit te wissen.

De invasie van Tibet door de Chinese communistische regering heeft geleid tot de dood van 1,2 miljoen Tibetanen, de vernietiging van meer dan 6000 kloosters, ontbossing en vernietiging van wilde dieren en de exploitatie van minerale hulpbronnen. De Chinese autoriteiten hebben geen lering getrokken uit de immense verwoesting die Tibet heeft ondergaan en herhalen de fout en voeren zelfs blindelings schadelijke acties uit om hun schuld te verdoezelen.

In de jaren tachtig, toen hij het hervormings- en openstellingsbeleid uitvoerde, bracht Deng Xiaoping zijn strategische ideeën over ontwikkeling naar voren op basis van twee algemene situaties. Ten eerste, openstelling en ontwikkeling van de oostelijke kustgebieden met behulp van de centrale en westelijke regio's. Ten tweede zouden de kustgebieden op hun beurt de ontwikkeling van de centrale en westelijke regio's helpen versnellen, wanneer deze eind jaren negentig een gematigd welvaartsniveau bereiken. Aan het begin van het nieuwe millennium werd echter het zogenaamde Ontwikkelingsprogramma voor West-China uitgevoerd. Het "programma" omvatte projecten zoals de west-naar-oost stroomtransmissie, de west-naar-oost gaspijpleiding, de Qinghai-Tibet spoorweg, infrastructuurontwikkeling, het terugbrengen van landbouwgrond naar bos en grasland naar grasland enz. In werkelijkheid zijn dit koloniale beleidsmaatregelen die eerder gericht zijn op de exploitatie van de hulpbronnen van de westelijke regio en de handhaving van de nationale veiligheid dan op de verbetering van het levensonderhoud van de plaatselijke bevolking. Als we kijken naar het programma dat wordt uitgevoerd voor een beoogde periode van vijftig jaar, zijn er nauwelijks projecten die werkelijk van nut zijn voor Tibet en het levensonderhoud van de Tibetaanse bevolking. Het strategische ontwikkelingsdenken van Deng Xiaoping is dus een loze kreet geworden. Niet alleen is de welvaartskloof tussen China en Tibet groter geworden, de Tibetaanse regio en de Tibetanen zijn vandaag slechts geromantiseerde objecten geworden voor rijke Chinezen. Vandaag blijft Xi Jinping pleiten voor gemeenschappelijke welvaart, maar hoe lang het zal duren voordat die welvaart werkelijkheid wordt, kan niemand zeggen.

Om het gemeenschapsgevoel van de Chinese natie te consolideren voert de Chinese regering momenteel een beleid van één natie, één cultuur, één religie en één taal door het Tibetaanse boeddhisme te siniseren en de Chinese taal in heel Tibet te bevorderen. Tibetaanse kinderen worden in een uitgebreid netwerk van kleuterscholen en kostscholen in koloniale stijl gedwongen om de Chinese taal en levenswijze te leren. De Chinese regering dwingt op deze scholen een assimilationistisch taalbeleid af, met volledige veronachtzaming van het universeel aanvaarde onderwijssysteem en de internationale mensenrechtennormen. In een rapport van 6 februari van dit jaar hebben de onafhankelijke deskundigen van de Verenigde Naties hun bezorgdheid geuit over het beleid van de Chinese regering om meer dan een miljoen Tibetaanse kinderen cultureel, religieus en taalkundig te assimileren via een systeem van residentiële scholen. In het zogenaamde Tibet Statistical Year Book 2021 werden in 2000 4.491 kleuters geregistreerd, wat sterk is gestegen tot 23.419 in 2010 en 150.934 in 2020.

Om de assimilatie te versnellen worden huwelijken tussen Tibetanen en Chinezen beloond om een "modelgezin van etnische harmonie" te bevorderen. Evenzo worden duizenden Tibetaanse kinderen naar zogenaamde Tibetaanse scholen in Chinese gebieden gestuurd. In naam van de

arbeidsbemiddeling worden op grote schaal jonge Tibetanen als overtollige arbeidskrachten naar Chinese gebieden overgebracht. Chinese ambtenaren en werkploegen worden massaal naar de Tibetaanse gebieden gestuurd. Bovendien werden 5.570 Tibetaanse inwoners van Chone County en Batse County onder dwang overgebracht naar Guazhou County in Jiuquan onder het voorwendsel van de bouw van dammen en waterbehoud in hun regio's. 2.257 families in Drukchu County werden geherhuisvest in Lanzhou Xinqu in naam van migratie voor ecologisch behoud. Voorts zullen Tibetanen in de stad Tsoe, het district Thewo en het district Chone worden verplaatst. 13.415 plaatselijke bewoners werden verplaatst als gevolg van waterkrachtprojecten van het ministerie van Watervoorraden op de rivieren Gyalmo Ngulchu (Salween), Nyagchu (Yalong) en Zachu (Mekong). Evenzo werden meer dan 13.000 Tibetanen in de prefectuur Ngaba verplaatst en zijn er meer dan 3.000 gepland om verplaatst te worden. Deze massale verplaatsingen van Tibetanen zijn vergelijkbaar met Stalins beleid van gedwongen hervestiging van miljoenen etnische minderheden gedurende vele decennia in de jaren dertig, dat door de Opperste Sovjet van de USSR op 14 november 1989 illegaal en crimineel repressief werd verklaard.

Evenzo werden meer dan 100.000 Tibetaanse nomaden uit een twintigtal districten in de prefecturen Nagchu, Ngari en Shigatse overgebracht naar de in Sinburi in het district Gongkar in de zogenaamde Tibetaanse Autonome Regio aangelegde stad nr. 4. Het roept ernstige twijfels en argwaan op over de vraag hoe dit project de herhuisvesters een duurzaam bestaan zal bieden en waarvoor hun geboortegrond zal worden gebruikt.

In naam van de strijd tegen het separatisme en de handhaving van de stabiliteit controleert de Chinese regering elke beweging van de Tibetanen met maatregelen die draconischer zijn dan in de tijd van de Culturele Revolutie. Elke stad, elk dorp, elke straat, elk weidegebied en elk grasland wordt voortdurend in de gaten gehouden met behulp van de nieuwste technologie via het Grid Management System. In februari van dit jaar werd een zogenaamde verordening inzake netwerk- en informatiebeveiliging in de Tibetaanse Autonome Regio van kracht. Daarin worden regeringsdepartementen, staats- en overheidsorganen boven het districtsniveau opgedragen informatie op het internet te bewaken en te controleren. De verordening stelt zelfs het vormen van, en deelnemen aan sociale media groepen met "separatistische krachten" strafbaar. De Chinese regering heeft haar campagne van gedwongen indoctrinatie van Tibetanen, waaronder studenten, nomaden, boeren en zelfs monniken en nonnen, met de communistische ideologie geïntensiveerd. In naam van sociaal beheer worden op grote schaal gegevens van Tibetanen verzameld door middel van DNA-extractie, irisscans en gezichtsherkenning.

In maart vorig jaar stierf de 81-jarige Taphun nadat hij zichzelf in brand had gestoken voor het politiebureau bij het Kirti-klooster in het noordoosten van Tibet uit protest tegen het repressieve beleid van de Chinese regering. Hij werd de 157ste bevestigde en bekende Tibetaan die zichzelf in Tibet in brand stak sinds 2009. De Kashag doet opnieuw een beroep op de Tibetanen om hun leven te sparen en al hun energie in te zetten voor de zaak van Tibet.

Uit Tibet blijven uiterst verontrustende berichten komen over gedwongen verdwijningen en buitengerechtelijke gevangenneming van Tibetaanse schrijvers, intellectuelen, taalverdedigers, mensenrechten- en milieuactivisten en verdedigers van het slachten van dieren. Tibetaanse politieke gevangenen worden in slechte gezondheid vrijgelaten en staan onder voortdurend toezicht. Afgelopen juli overleed Jigme Gyatso, een voormalige politieke gevangene die tijdens het pan-Tibetaanse protest van 2008 was gearresteerd, aan een slechte gezondheid. Een andere voormalige politieke gevangene,

Geshe Tenzin Passang, die in 2012 tot gevangenisstraf werd veroordeeld, overleed afgelopen september. Een Tibetaan zou door de Chinese politie zijn doodgeslagen omdat hij boodschappen naar een bejaardentehuis zou hebben gebracht. Tibetanen worden doodgeslagen voor het uitvoeren van religieuze activiteiten. Ook de arrestatie van Tibetanen omdat zij foto's van Zijne Heiligheid de Dalai Lama bij zich hielden, gaat onverminderd door.

De verblijfplaats van de Elfde Panchen Lama, Tenzin Gedun Yeshe Thinley, is nog steeds onbekend na zijn ontvoering door de Chinese autoriteiten in 1995. Het centrale Tibetaanse bestuur zal alles in het werk stellen om de onmiddellijke vrijlating van de elfde Panchen Lama en andere Tibetaanse politieke gevangenen te bewerkstelligen en roept op tot voortdurende steun van regeringen, mensenrechtenorganisaties en individuen. Wij danken iedereen die initiatief neemt in deze pleitcampagne.

De wet van de Volksrepubliek China inzake nationale regionale autonomie bepaalt dat de voorzitter en vice-voorzitter van het regionale congres, hoofd en plaatsvervangende hoofdofficieren van justitie van de volksprocuratoria, voorzitter en vice-voorzitter van het volksrechtshof van de nationale autonome gebieden, hoofden van de autonome regio's, prefecturen en provincies moeten behoren tot de nationaliteit die in dat gebied regionale autonomie uitoefent. In de zogenaamde Tibetaanse Autonome Regio is de vertegenwoordiging van Tibetanen in het leiderschap op districts-, prefectureel en regionaal niveau echter nauwelijks 43%. En als geen rekening wordt gehouden met de ongeveer 80% Tibetanen die deel uitmaken van de machteloze organen zoals de Politieke Raadgevende Conferentie van het Chinese volk, zal het percentage Tibetaanse vertegenwoordiging nog veel lager uitvallen. In de algemene leiding van de "TAR" bestaat ongeveer 10% uit zogenaamde Chinese kaders die Tibet helpen en die vanuit China zijn uitgezonden, waaruit blijkt hoeveel gezag de Chinese regering aan de Tibetanen geeft om zichzelf te besturen. Evenzo werden alleen al in het afgelopen jaar ongeveer 139 Tibetaanse ambtenaren in de "TAR" aan een onderzoek onderworpen en uitgewezen onder het voorwendsel van wetsovertreding en corruptie. Velen vermoeden dat dit een door de Chinese regering ingesteld mechanisme is om de vaardigheden en het potentieel van de Tibetanen te smoren. In het huidige jaarverslag van het zogenaamde Volksbureau van de autonome regio Tibet, wordt in sommige gevallen melding gemaakt van het onderzoek vanaf 1990, waarbij de periode van gerechtelijke vervolging volledig wordt genegeerd.

De hoofdstad van Tibet, Lhasa, werd vorig jaar meer dan 100 dagen onafgebroken afgesloten in het kader van het zero-Covid-beleid, wat enorme ontberingen veroorzaakte in het dagelijkse leven van de mensen, waardoor sommigen zelfmoord pleegden. Sommigen werden ook gearresteerd voor het verspreiden van video's en informatie over de situatie, hun verblijfplaats blijft onbekend. Volgens informatie uit Tibet zijn na de plotselinge opheffing van de afsluiting in december veel Tibetanen gestorven door een gebrek aan medische voorzieningen. Dagelijks werd een groot aantal dode lichamen naar het crematorium vervoerd. De kantoren van het Centraal Tibetaans Bestuur en de Tibetaanse gemeenschap hielden wekelijks gebedsdiensten voor de overledenen en wij denken dat dit er zeker toe heeft bijgedragen dat de pandemie is afgenomen.

Zorg voor het welzijn en respect voor de aspiraties van het volk is de basisvoorwaarde voor een regering om erkenning te krijgen. Als een regering dus op flagrante wijze beleid voert om een nationaliteit uit te roeien, heeft het volk het natuurlijke recht om tegen het beleid van de regering te protesteren en zelfs de regering af te zweren voor zijn eigen bescherming.

Het centrale Tibetaanse bestuur hoopt een voor beide partijen aanvaardbare weg te vinden om de toekomstige status van Tibet te bespreken op basis van het Middenwegbeleid. In dit verband zijn wij bereid om met de Chinese regering te streven naar gelijkheid, vriendschap, wederzijds voordeel en een duurzame oplossing. Bovendien dringen wij er bij de Chinese regering op aan onmiddellijk een einde te maken aan haar verkeerde beleid om de Tibetaanse identiteit uit te roeien.

Wij verwelkomen de herindiening van het wetsontwerp ter bevordering van een oplossing voor het conflict tussen Tibet en China in beide Huizen van het Amerikaanse Congres vorige maand door de voorzitter van de Commissie buitenlandse zaken van het Huis, Michael McCaul, congreslid Jim McGovern, senator Jeff Merkley en senator Todd Young. Het wetsvoorstel is erop gericht een oplossing te vinden voor het conflict tussen China en Tibet, waarbij de werkelijke historische status van Tibet en de urgentie van de situatie worden erkend. Het Canadese parlement heeft op 14 december 2022 ook unaniem een resolutie aangenomen waarin de Middenweg-aanpak wordt onderschreven en de hervatting van een dialoog tussen de Tibetaanse vertegenwoordigers en de Chinese regering wordt gesteund. De goedkeuring van het wetsvoorstel en de resolutie versterken de vastberadenheid van het Tibetaanse volk en zal zeker een belangrijke impuls geven aan het Middenwegbeleid als win-win oplossing voor het Sino-Tibetaanse conflict.

Zijne Heiligheid de Dalai Lama benadrukt het cultiveren van liefde, mededogen en zorg voor het welzijn van anderen met een gevoel van eenheid van de mensheid. Als we zijn advies in ons dagelijks leven in praktijk kunnen brengen, zal dat zeker de vijandschap in deze, door oorlog verzwolgen wereld, tot bedaren brengen en de problemen van natuurrampen, pandemieën en hongersnood overwinnen.

Zijne Heiligheid de Dalai Lama is niet alleen de beschermer en het symbool van Tibet en het Tibetaanse volk, maar ook een ongeëvenaard leider die in de hele wereld wordt vereerd vanwege zijn inzet voor de bevordering van menselijke waarden, religieuze harmonie, het behoud van de boeddhistische cultuur van Tibet en de herleving van oude Indiase kennis. Wij verzetten ons resoluut tegen de ongegronde beschuldigingen van de Chinese regering om Zijne Heiligheid de Dalai Lama als separatist te bestempelen en tegen elke poging om Zijne Heiligheid te dwarsbomen in zijn verdienstelijkheid voor de wereld. Bovendien zal de Chinese regering de sleutel tot het oplossen van het Chinees-Tibetaanse conflict verliezen als zij de historische band tussen Zijne Heiligheid de Dalai Lama en het Tibetaanse volk en de realiteit van de huidige situatie niet positief inziet.

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om de oprechte dank en waardering van het Tibetaanse volk uit te spreken voor India, dat een tweede thuis biedt aan Tibetanen in ballingschap, en voor zijn niet aflatende steun, alsmede voor de Verenigde Staten en onder andere Europese regeringen, parlementaire Tibet-steungroepen, waaronder de onlangs opgerichte parlementaire Tibet-steungroepen in Mexico en Spanje na de achtste Wereldparlementariërsconventie over Tibet, Tibet-steungroepen en individuen die waarheid en gerechtigheid steunen. Wij danken ook de Tibetaanse verenigingen, vrijwillige Tibetaanse pleitbezorgers en niet-gouvernementele organisaties voor hun vrijwillige pleitbezorging.

Tot slot bidden wij voor het lange leven van Zijne Heiligheid de Dalai Lama en de gelijktijdige vervulling van al zijn wensen. Moge de waarheid van Tibet spoedig zegevieren en vrede zich over de wereld verspreiden.

De Kashag, 10 maart 2023